

Redegørelse om inspektion i Den Jyske Sparekasse A/S

Indledning

Finanstilsynet var i september-oktober 2019 på inspektion i Den Jyske Sparekasse. Inspektionen var en ordinær undersøgelse, hvor de væsentligste risikoområder blev gennemgået ud fra en risikobaseret tilgang, og hvor der blev lagt størst vægt på de områder, der havde den største risiko.

Sammenfatning og risikovurdering

Den Jyske Sparekasse A/S er et regionalt pengeinstitut med filialer i Jylland. Sparekassen har de senere år haft fokus på håndtering af eksisterende svage kunder, nedbringelse af udlån til landbrugs- og ejendomskunder samt på at øge andelen af privatkunder.

Sparekassens indtjening er på niveau med gennemsnittet af mellemstore pengeinstitutter, men højere omkostninger og nedskrivninger som følge af en svagere udlånsportefølje medfører et væsentligt dårligere nettoresultat. Med et fortsat lavt renteniveau og høj konkurrence er forretningsmodellen og evnen til konsolidering under pres.

Kreditpolitikken var på flere punkter upræcis, og flere af de fastlagte fravigelsesmuligheder var ikke afgrænsede. Det medførte risiko for, at sparekassens risikoappetit overskrides. Særligt fremstod kreditreglerne for projektf finansiering ikke særligt forsigtige, hvilket ellers er et udtrykt ønske fra bestyrelsen. Sparekassen har de senere år øget omfanget af finansiering til energisektoren uden at fastsætte nærmere kreditregler herfor, og uden at der er sket rapportering om den overordnede ramme for området til bestyrelsen. Sparekassen fik påbud om at sikre, at kreditpolitikken afspejler bestyrelsens ønskede risikoappetit, og at den er konkret, specifik og målbar. Særligt skal sparekassen tilpasse og præcisere kravene til projektf finansiering i kreditpolitikken, så de afspejler bestyrelsens ønske om en udvidet forsigtig risikoprofil på området. Sparekassen skal desuden sikre, at der på alle

væsentlige områder sker opfølgning og rapportering på de af bestyrelsen fastlagte rammer.

Finanstilsynet gennemgik en række lån til projektf finansiering. Gennemgangen viste kun få tilfælde med kontant egenfinansiering, og sparekassen lagde i de fleste tilfælde i stedet vægt på tilstedeværelsen af kautioner. Der er imidlertid en væsentlig større sikkerhed ved kontant egenfinansiering frem for kautioner. Endvidere viste gennemgangen, at sparekassen hyppigt anvendte fravigelsesmulighederne i kreditpolitikken eller helt afveg fra kreditpolitikken. Finanstilsynet vurderede, at sparekassen var mere risikovillig indenfor projektf finansiering end der typisk ses i andre institutter. Sparekassen fik påbud om at sikre, at kreditpolitikken overholdes, herunder at der i praksis udvises forsigtighed på området.

Inspektionen gav anledning til nye nedskrivninger på 31 mio. kr., hvoraf 10 mio. kr. var relateret til, at sparekassens modelberegnete nedskrivninger var undervurderede.

Gennemgangen viste, at der i en række tilfælde var fejl i registreringen af sikkerheder, og i flere tilfælde var ejendomsskemaerne ikke opdaterede, hvorved ejendomsværdierne kunne være overvurderede. Sparekassen fik påbud om at sikre, at sikkerheder er korrekt værdiansat og registrerede, så risikoen løbende kan opgøres.

Finanstilsynet vurderede på inspektionen kontrolmiljøet på kreditområdet. Gennemgangen gav indtryk af, at sparekassen ikke havde et samlet overblik over kontrolmiljøet, hvorved der var risiko for, at vigtige kontroller manglede. De udførte kontroller viste desuden et højt fejlniveau på området. Sparekassen fik påbud om at sikre, at den foretager tilstrækkelig kontrol af alle væsentlige risikobehæftede opgaver.

Finanstilsynet kunne samtidig konstatere, at compliancefunktionen ikke i de seneste par år havde foretaget en vurdering af kreditområdet. Sparekassen fik påbud om, at den complianceansvarlige skal vurdere, om metoder og procedurer vedrørende kontrol af kreditområdet er effektive.

Gennemgangen af risikostyringsfunktionen viste, at funktionen ikke udførte egne kontroller og analyser, men i stedet hovedsageligt baserede sig på andres arbejde. Rapporteringen var præget af overordnede beskrivelser, og der manglede klare vurderinger, konklusioner og anbefalinger. Det var eksempelvis tilfældet på kreditområdet, hvor det høje fejlniveau var bemærket, uden at den risikoansvarlige selv undersøgte forholdet nærmere eller gjorde ledelsen opmærksom på forholdet. Sparekassen fik påbud om, at risikostyringsfunktionen skal gennemføre egne kontroller og analyser, og at rapporteringen fra risikostyringsfunktionen skal indeholde konklusionerne herfra.

Sparekassens interne revision havde ikke haft tilstrækkelig fokus på operationel revision, og dens konklusioner byggede i for høj grad på iagttagelser i andre kontrolfunktioner. Sparekassen fik påbud om, at den operationelle revision skal styrkes.

Sparekassens solvensbehov var den 30. september 2019 opgjort til 10,6 pct.

Sparekassen havde ikke taget tilstrækkelig højde for den manglende klarhed i kreditpolitikken og det høje omfang af afvigelser og fravigelser, mangler i kontrolmiljøet samt manglerne i risikostyringen. Yderligere viste kreditgennemgangen behov for yderligere solvensreservation for kreditrisici.

Finanstilsynet vurderede, at det opgjorte solvensbehov ikke var tilstrækkeligt til dækning af sparekassens samlede risici. Sparekassen besluttede på den baggrund at øge solvensbehovet til 11,5 pct. Finanstilsynet vurderer, at dette er tilstrækkeligt. Kapitalprocenten var opgjort til 18,5 pct., svarende til en overdækning til solvensbehovet på 7,0 procentpoint. Sparekassen bør genoverveje sin kapitalmålsætning, så den sikrer en tilstrækkelig overdækning under stress uanset den aktuelle kontracykliske kapitalbuffer.